č. j. 7 A 546/2002-25

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Antonína Koukala v právní věci žalobce F. Ř. , proti žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 5. 2002

takto:

Žaloba se zamítá.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) ze dne 21. 5. 2002 byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům, a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové finanční částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939-1945, s odůvodněním, že žalobci nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky nevznikl, neboť nebylo prokázáno přiznání některého z důchodů podle § 5 odst. 5 zákona č. 261/2001 Sb.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas opravný prostředek, ve kterém uvedl, že nárok uplatnil jako účastník povstání v květnu 1945, a nárok mu tedy vznikl podle § 1 odst. 1 bod 1 písm. f) zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, přičemž poukázal na nesprávné posouzení zranění, které utrpěl v bojích v květnu 1945, ač mu nebyl přiznán žádný druh invalidního důchodu. Žalobce žádá soud o přezkoumání napadeného rozhodnutí; doporučuje zohlednit zdravotní problémy, které jej celý život následkem zranění pronásledovaly, a upozorňuje na přídavek k důchodu ve výši 80 Kč měsíčně, který mu byl přiznán za účast v národním boji za osvobození.

Žalovaná ve svém vyjádření k opravnému prostředku žalobce uvedla, že v daném případě není sporu o tom, že se žalobce zúčastnil květnového povstání v roce 1945, což dokládá i osvědčení vydané podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. Žalovaná však poukázala na ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., na základě kterého se přiznává jednorázová peněžní částka pouze osobám, jejichž účast v národním boji za osvobození trvala alespoň tři měsíce, popřípadě dva měsíce v případě služby v partyzánské jednotce jako československý partyzán podle zvláštního zákona. Jak vyplývá z osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., byl žalobce účasten boje za národní osvobození ve dnech 5. 5. – 7. 5. 1945. V takovém případě by nárok na přiznání jednorázové peněžní částky vznikl pouze pokud by žalobce prokázal, že mu v důsledku zranění utrpěného v národním boji za osvobození byl přiznán plný nebo částečný invalidní důchod (§ 5 odst. 5 zákona č. 261/2001 Sb.). Podle vyjádření žalované se žalobce zúčastnil národního boje za osvobození po dobu tří dnů, v tomto boji byl zraněn. Zranění však nevedlo k přiznání žádného z důchodů uvedených v § 5 odst. 5 zákona č. 261/2001 Sb., když přídavek k důchodu byl žalobci přiznán právě pro jeho účast v národním boji za osvobození a ne z titulu utrpěného zranění. Žalovaná přitom není žádným způsobem oprávněna zkoumat správnost rozhodnutí Státního úřadu pro válečné poškozence, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání zaopatřovacích požitků. Vlastní zranění, které v rámci boje za osvobození utrpěl, je pro jeho žalobu rozhodné z hlediska získání statutu účastníka národního boje za osvobození, ale nemá význam při rozhodování přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.

Ze správního spisu, který soudu předložila žalovaná, vyplynuly následující podstatné skutečnosti.

Dne 7. 11. 2001 byla žalované doručena žádost žalobce ze dne 5. 11. 2001 o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jakožto účastníku národního boje za osvobození. K žádosti byl připojen ověřený opis osvědčení vydaného podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. Podle osvědčení Ministerstva národní obrany ze dne 28. 3. 1986 čj. 302 277/1986-38 byl žalobce účastníkem národního boje za osvobození a doba od 5. 5. 1945 do 7. 5. 1945 se mu započítává jako účastníku povstání v květnu 1945. Ve správním spise jsou dále doloženy ověřené kopie listin dokládajících, že žalobce byl během své účasti v národním boji za osvobození zraněn střepinami miny do levého stehna a pravé nohy a výměr Státního úřadu pro válečné poškozence ze dne 14. 2. 1947 čj. 632883-3/6-46, v němž se konstatuje, že zranění, které žalobce utrpěl v revolučních bojích způsobilo snížení jeho výdělečné schopnosti o 15 %, což nezaložilo nárok na invalidní zaopatřovací požitky.

Věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 31. 12. 2002, proto byla podle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2, odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., a bylo jim vydáno osvědčení podle § 8 citovaného zákona nebo mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje. Výše jednorázové peněžní částky pro účastníka národního boje za osvobození v období kratším jednoho roku trvajícím však alespoň tři měsíce nebo alespoň dva měsíce v případě služby v partyzánské jednotce jako

československý partyzán podle zvláštního zákona činí 60 000 Kč. Prokáže-li oprávněná osoba, že v národním boji za osvobození byl účastník národního boje za osvobození zraněn a v důsledku zranění mu byl přiznán plný nebo částečný invalidní důchod, invalidní důchod nebo přídavek k důchodu, dosahuje výše jednorázové peněžní částky 120 000 Kč. Tyto skutečnosti prokáže oprávněná osoba výměrem invalidního důchodu nebo přídavku k důchodu vydaným podle zákona č. 164/1946 Sb. Může je rovněž prokázat rozhodnutím o přiznání plného invalidního důchodu nebo částečného invalidního důchodu vydaným podle předpisů o národním pojištění, sociálním zabezpečení nebo důchodovém pojištění.

Jak vyplývá ze shora uvedených skutkových zjištění, ze kterých vycházela žalovaná v napadeném rozhodnutí a která ani žalobce nezpochybňuje, nejsou u žalobce splněny podmínky pro vznik nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. Není sice sporu o tom, že žalobce je osobou uvedenou v ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb., nesplňuje však podmínku uvedenou v § 5 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., tj. účast v národním boji za osvobození delší tří měsíců, ani podmínku § 5 odst. 5 zákona č. 261/2001 Sb. Toto ustanovení uvádí, že pokud oprávněná osoba prokáže, že při národním boji za osvobození byl účastník národního boje za osvobození zraněn a v důsledku tohoto zranění mu byl přiznán plný invalidní důchod, částečný invalidní důchod, invalidní důchod nebo přídavek k důchodu, činí výše jednorázové peněžní částky 120 000 Kč.

Soud nezpochybňuje nespornou odvahu a statečnost pana žalobce, kterou prokázal v boji za osvobození Československa. Avšak striktní vymezení podmínek nároku zákonem bez toho, že by bylo do zákona zakotveno ustanovení pro zmírnění tvrdosti zákona, neumožňuje ani soudu v rámci jeho rozhodovací pravomoci vážit okolnosti konkrétního případu a od podmínek nároku stanovených zákonem se jakkoliv odchýlit. Soudu nepřísluší vůli zákonodárce podle své úvahy měnit, doplňovat či nahrazovat, neboť je zákonem vázán.

Proto soud žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání za podmínky souhlasu účastníků řízení (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovaná nárok na náhradu nákladů řízení nevznesla. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. 6. 2003

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu